

BÉATRIX DE CUSANCE (ANTWERPEN)
AAN CONSTANTIJN HUYGENS (DEN HAAG)
2 OKTOBER 1652
5246

Samenvatting: Béatrix de Cusance schrijft dat zij haar Nederlandse reis in verband met ziekte van haar dochter heeft moeten afbreken na een bezoek aan Utrecht. Zij bedankt Huygens voor haar introductie bij de prinses van Oranje en vraagt Huygens of hij haar kan helpen aan een Indische japon zoals van de dame op het kasteeltje bij Leiden.

Huygens' antwoord is verloren gegaan. Béatrix de Cusance schreef opnieuw op 21 oktober 1652 (5249).

Primaire bron: Den Haag, Kon. Huisarch., Inv. G1, nr. 9, dl. 1, map Béatrix de Lorraine, nr. 2: brief (dubbelvel, 21x30cm, ab | d; apograaf).

Vroegere uitgaven: Worp 5, nr. 5246, p. 154: samenvatting.

— Huysman 2006, II, pp. 8-9: volledig.

— Huysman & Rasch 2009, nr. 3, pp. 80-82.

Namen: Anna van Lotharingen; Karel Hendrik van Vaudémont; Anna Margaretha van Scherpenzeel; Amalia van Solms.

Plaatsen: Amsterdam; Indië; Leiden; Utrecht.

Transcriptie

À Monsieur de Zeuleucom, Conseiller de Monsieur le Prince d'Orange,

à La Haye.

Monsieur de Zeuleucom,

Je croy que vous aurez sçeu comme la continuation de la maladie de ma fille me contraignit à borner mon voyage à Utrecht et à m'en revenir avec la mortification de n'avoir pas veu la ville d'Amsterdam, de quoy j'avoy une très-grande curiosité. La consolation que j'ay trouvé en cette aventure est que ce retour a esté suyvy d'une assé prompte convalescence de ma fille et que j'ay retrouvé mon filz tout gay et plein de santé. Pour moy peu de jours de repos m'ont remis des fattigues de ce voyage en sorte qu'il ne m'en est resté que la satisfaction entière des raretés que j'y ay veu et les obligations auxquelles vous m'avez engagée par vos civilités. C'est de quoy je vous assure que je ne perdray jamais le souvenir et que je le seconderay d'un soing très-particulier de vous en tesmoigner mes recoignoissances aux occasions qui s'en offriront. Et comme la plus entière satisfaction que j'aye rapporté de ce voyage est celle d'avoir peu me rendre tesmoing des merveilles que j'avoy dèz longtemps ouy publier de Madame la Princesse d'Oranges. Ce sera aussy un des meilleurs offices que je puisse recepveoir de vos bontés que celuy de l'asseurer de la vénération que j'ay conceu pour son méritte et du zèle que je feray tousjours gloire d'avoir pour son service. C'est de quoy je vous prie et de me procurer quelque part en son estime. Au surplus vous m'avez donné trop de marques de vostre courtoisie pour feindre de m'en prévaloir en toute façon et pour ce je prend encor la confiance de vous donner la peine de me procurer une robbe des Indes, racommodée à La Haye, semblable à celle qu'avoit la dame de ce petit chasteau que nous fusmes veoir proche de Leyden et me faisant sçavoir à qui je debvray remettre l'argent | b | par delà ou le compter en cette ville. J'y feray satisfaire punctuellement et en toutes autres choses vous tesmoigneray de très-bon cœur que je suis,

Monsieur de Zeuleucom,

vostre plus affectionnés amy
Béatrix de L.

À Anvers, le 2 Octobre 1652.

Vertaling

Aan de heer van Zuilichem, raad van de prins van Oranje,

te Den Haag.

Mijnheer van Zuilichem,

Ik denk dat u zult hebben vernomen dat het voortduren van de ziekte van mijn ¹dochter mij heeft genoodzaakt mijn reis tot ²Utrecht te beperken en vandaar terug te keren, met de teleurstelling niet de stad Amsterdam te hebben gezien, waarnaar ik zo nieuwsgierig was. De troost die ik in deze gang van zaken gevonden heb, bestaat erin dat mijn terugkeer is gevolgd door een zeer snel herstel van mijn dochter en dat ik mijn ³zoon opgewekt en in goede gezondheid heb aangetroffen. Voor mij waren enkele rustdagen voldoende om van de vermoedenissen van de reis te bekomen, zodat mij slechts de volledige vreugde is bijgebleven over de bijzondere dingen die ik heb gezien, alsook de verplichting die u door uw vriendelijkheid bij mij hebt veroorzaakt. Daarom verzeker ik u dat ik deze herinnering nimmer zal vergeten en dat ik deze gepaard zal laten gaan met een bijzondere zorg om u mijn dankbaarheid te betonen wanneer de gelegenheden daartoe zich zullen voordoen. Het grootste genoegen dat mij van deze reis is bijgebleven is dat ik getuige heb kunnen zijn van de wonderen van mevrouw de ⁴prinses van Oranje, waarover ik sinds lang zoveel had gehoord. Het zou dan ook één van de beste diensten zijn die u mij in uw goedheid zoudt kunnen bewijzen, als u haar verzekert van de eerbied die ik heb opgevat voor haar verdienste en van de ijver, waarmee ik haar bereidwilligheid steeds in ere zal houden. Dat is wat ik u vraag en ook mij in haar achting aan te bevelen. Bovendien hebt u mij teveel bewijzen van uw hoffelijkheid gegeven om te veinzen dat ik mij er hoe dan ook op zal kunnen voorstaan en daaruit put ik het vertrouwen u te vragen de moeite te nemen om mij een Indische japon, vermaakt in Den Haag, te bezorgen zoals die van de dame van het ⁵kasteeltje in de buurt van Leiden dat wij hebben bezocht. Wilt u mij daarbij laten weten aan wie ik het geld daarvoor schuldig ben of aan wie ik het in deze ⁶stad moet betalen. Ik zal daar stipt voor zorgen, en ik zal in alle andere dingen oprecht laten zien dat ik ben,

mijnheer van Zuilichem,

uw toegewijde vriendin
Béatrix van Lotharingen.

Antwerpen, 2 oktober 1652.

1. Anna van Lotharingen.

2. Béatrix is in september 1652 naar Den Haag gegaan om Constantijn Huygens op te zoeken. Met hem heeft zij dan wellicht Anna Margaretha van Scherpenzeel, echtgenote van Arent van Duivenvoorde, op het kasteel Duivenvoorde, bezocht. Daarna is zij naar Utrecht gegaan (misschien om de schilder Gerard van Honthorst op te zoeken?) en vandaar naar Antwerpen teruggekeerd. Béatrix' dochter Anna (1639-1720) is kennelijk meegereisd; haar zoontje Karel Hendrik (1649-1723) was te Antwerpen gebleven. Uit brieven van Béatrix aan Antoine Brun, Spaans ambassadeur in Den Haag, blijkt dat zij op 14 september in Rotterdam was aangekomen en de volgende dag in Delft door een door Brun gestuurd karos opgehaald wilde worden. De reis naar Utrecht en terug naar Antwerpen werd ook in Bruns karos afgelegd. Haar zus Marie-Henriette reisde met haar mee. Zie Gauthier 1898.

3. Karel Hendrik van Vaudémont.

4. Amalia van Solms.

5. Het is niet duidelijk naar welk kasteel hier wordt verwezen.

6. Antwerpen.
